

EKONOMIKA PODJETJA: POSLOVANJE, ORGANIZACIJA, RAČUNOVODSTVO, PRAVO IN ŠE KAJ (Rudi Rozman)

Anglo-ameriška znanost o gospodarstvu ali nemška veda o gospodarjenju podjetij sta povsem dve različni zadevi. Nemška ekonomika podjetja nima neposredne povezave z ekonomijo ali gospodarstvom, kot jo razume angleško-ameriška znanost o gospodarstvu, marveč predvsem organizacijo, poslovanje, pravo in računovodstvo. Američani so ločeno razvili računovodstvo, poslovne vede in organizacijsko znanost, zato z izkazom ekonomija takoj razumejo, da gre za proučevanje razmerij v gospodarstvu. V nemškem podjetju, kjer se ekonomika podjetja ukvarja z »gospodarjenjem« v podjetju in kot taka vključuje vse dogajanje v podjetju, za razliko od narodne ekonomike, ki se ukvarja z gospodarjenjem v državi.

***Opredelitev ekonomike podjetja pri slovenskih avtorjih**

Imamo različne opredelitve ekonomike podjetja. Turk: Ekonomika poslovnega sistema je znanost, ki proučuje gospodarske pojave v okviru posameznega poslovnega sistema in pri njegovih stikih z okoljem, raziskuje dejavnike njegove učinkovitosti in uspešnosti ter opredeljuje in opredeljuje zakonitosti pojavov v zvezi z njim. Pučko, Rozman: Proučevanje gospodarjenja, ki je zavestna dejavnost človeka, s katero zmanjšuje redkost dobrin, s katerim je mogoče zadovoljevat potrebe ljudi... Rebernik, Škerbic: Ekonomika proučuje gospodarske pojave v podjetju, katerega cilj je doseči čim bolj uspešno gospodarjenje z zmanjševanjem redkosti dobrin in večanja zadovoljevanja potreb..

Mikroekonomika ni proučevanje dogajanj v podjetju, ampak proučuje delovanje podjetja na trgu. Izhaja iz trga in proučuje ponudbo in povpraševanje. Medtem, ko mikroekonomika in makroekonomika predstavljata ekonomsko znanost, je ekonomika podjetja poslovno organizacijska znanost, ali mogoče le poslovna veda, saj gre pri organizaciji, pretežno za organizacijska dela ali tehnični vidik organizacije.

***Ekonomika podjetja v nemški literaturi**

Gutenberg: Ekonomiko podjetja razdeli na tri dele: proizvodnja, finance in prodaja. V najnovjšem času nemški avtorji vključujejo v dela o podjetju v večji meri odločanje, uporabo matematičnih metod, sistemsko teorijo.

Wöhe: Z gospodarjenjem razume planirano človekovo dejavnost, ki ob upoštevanju gospodarskih načel teži k zmanjševanju omejenosti dobrin v razmerju s potrebami. Ekonomika podjetja pa proučuje to dejavnost v podjetjih. Pri tem v nemški literaturi za podjetje uporabljajo dosledno izraz obrat.

***Primerjava slovenskih in nemških ekonomik podjetja**

Nemčija:

*Obstajata dve opredelitvi ekonomike podjetja (1. opredeli ekonomiko podjetja kot znanost, ki proučuje gospodarske pojave ali pa gospodarske probleme v podjetju. 2. proučuje gospodarjenje kot zavestne človekove dejavnosti za znižanje razmerne omejenosti dobrin.)

Slovenija:

*Opredelimo ekonomiko podjetja, kot podjetje in poslovni proces. Poudarjamo gospodarska načela, dobičkonosnost (rentabilnost, donosnost) sredstev. Nato sledijo poglavja o stroških, prihodkih, dobičku. Naslednje poglavje se nanaša na bilanco stanja in uspeha, uspešnosti podjetja. Pogosto je dodano še poglavje o investicijah, da s tem pokažemo značilnosti upoštevanja uspešnosti na daljši rok.

*Zasnova naše ekonomike je izvezeta iz nemške, sicer ne dosledno, saj je močno okrnjena in v resnici sploh celovito ne obravnava gospodarjenja, ampak predvsem

njegova sodila, računovodstvo pa je prevzeto po ameriškem načinu. Zato je nemški model razumljen precej širše.

***Gospodarjenje in gospodarski pojavi**

Gospodarjenje razume Lipovec kot smotrni proces, usmerjen v določen cilj, uspešnost, kot razmerje med rezultatom gospodarjenja in sredstvi za njegovo doseganje. Osebek gospodarjenja izbira take ukrepe, odločitve da doseže čim večjo uspešnost. Cilje je doseči čim večje poslovne učinke ob danih stroških ali pa čim nižje stroške ob danih učinkih. Gospodarjenje v podjetju se razume, da je njegovo delovanje v vsakem delu in v celoti prežeto z upoštevanjem načela odgovornosti.

***Ravnateljvalna ekonomika; ravnateljvalno računovodstvo; »kontroling«**

Ravnateljvalna ekonomika uporablja ekonomske pristope za reševanje ravnalnih problemov. Povezuje gospodarske koncepte in odločanje za reševanje upravljalno-ravnalnih problemov.

Ravnateljvalno računovodstvo opredelimo kot tisti del računovodstva, ki se nanaša na oblikovanje računovodskih informacij, ki se uporabljajo pri poslovnih odločitvah.

***Sklep**

Zaradi nerazumevanja vsebine ekonomike, ker se na fakultetah učimo ekonomiko podjetja in računovodstvo, pri čemer se premeta v precejšni meri prekrivata in je različnost bolj posledica predavateljev. Smiselna sta dva načina podajanja ekonomike podjetja (1. kot predmet, ki predstavlja izhodišče in povezuje finance, računovodstvo in organizacijo(Nemčija). 2. popolna osamosvojitve navedenih predmetov, pri čemer ekonomika podjetja ne pride v poštev. Njeno vlogo naj prevzame računovodstvo(ZDA))